T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/98
KARAR NO : 2024/149
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararın gerekçeli olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F. H. F.
Vekili : Av. D. F.
Davalı : Ankara Ticaret Odası Başkanlığı
Vekili : Av. C. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Ankara Ticaret Odasında genel sekreter yardımcısı olarak görev yapmakta iken, mali işler müdürlüğü veznelerindeki nakit ve kredi kartı işlemleri ile ilgili olarak birinci kısmı bitirilmiş, ikinci kısmı halen devam eden soruşturma ile 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin satın alma işlemlerine yönelik olarak yürütülen incelemenin sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi gerektiğinden bahisle, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 12/02/2019 tarih ve 15/587-002 sayılı kararı uyarınca danışman kadrosuna atandığını ifade ederek, buatanmaişlemininiptali ile müvekkilinin yoksun kaldığı parasal haklarının,görev değişikliğinin yapıldığı tarihten itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 18. İdare Mahkemesi 24/06/2019 tarih ve E.2019/731, K.2019/1426 sayılı kararı**ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesi 17/12/2020 tarih ve E.2020/1109, K.2020/1492 sayılı kararı ile, istinaf isteminin kesin olarak reddine karar vermiştir. Bu kararın temyiz edilmesi üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesi 04/02/2021 tarih ve E.2020/1109, K.2020/1492, Temyiz No:2021/21 sayılı kararı ile, dairelerince verilen kararın kesin nitelikte olduğu sonucuna varıldığından davacının temyiz isteminin reddine karar vermiş, bu karar da davacı vekilince temyiz edilmiştir. Danıştay 8. Dairesi 08/11/2022 tarih ve E.2021/2363, K.2022/6330 sayılı kararı ile Bölge İdare Mahkemesi kararının onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosyanın incelenmesinden, Ankara Ticaret Odası'nda genel sekreter yardımcısı olarak görev yapmakta iken danışman kadrosuna atanan davacı tarafından, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 12/02/2019 tarih ve 15/587-002 sayılı kararı gereğince, mali işler müdürlüğü veznelerindeki nakit işlemleri ve kredi kartı işlemleri ile ilgili olarak birinci kısmı bitirilmiş, ikinci kısmı halen devam eden soruşturma ile 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin satın alma işlemlerine yönelik olarak yürütülen incelemenin sağlıklı olarak gerçekleştirilmesi amacıyla danışman kadrosuna atanması işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Bakılan davada, davacının Ankara Ticaret Odası'nda 4857 sayılı İş Kanunu'na tâbi sözleşmeli personel olarak görev yaptığı ve uyuşmazlığın Oda Yönetim Kurulu Kararı ile danışman kadrosuna atanma işlemiolduğuanlaşıldığından, yukarıda yer verilen Yasal düzenlemeler uyarınca davanın görüm ve çözümünde İş Mahkemesi (Adli Yargı)'nın görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü) 26/03/2018 tarih ve Esas no: 2017/789, Karar no: 2018/135 sayılı kararı da bu yöndedir..."*

3. Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 21. İş Mahkemesinin 2023/210 sayılı esasına kayıtlı dosyada 15/02/2024 celse tarihli duruşmasında;** *"Davacı vekilinden soruldu; beyan dilekçemizi tekrar ederiz, Ankara 4. İş Mahkemesi'nin başvurusu üzerine Uyuşmazlık Mahkemesinden İdari Yargının görevli olduğu kararının çıkması dışında, Mahkemenizce görevsizlik kararı verilerek aynı süreç yeniden başlayacağından yargı yerinin belirlenmesi bakımından dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini talep ediyoruz, dedi.*

Davalı vekilinden soruldu; usul ve esasa ilişkin itirazlarımızı tekrar ederiz, Uyuşmazlık Mahkemesine

dosyanın tekrar gönderilmesine gerek yoktur, Uyuşmazlık Mahkemesince 6 ay içerisinde karar verilmektedir ve son 2 ay kalmıştır, dosyanın gönderilmesi süreci uzatacaktır, dedi.

G.D:

1-Davacı vekilinin talebinin kabulü ile davaya bakmakla görevli yargı yolunun belirlenmesi bakımından dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince verilecek kararının sonucunun beklenilmesine,

*Bu nedenle duruşmanın 14/05/2024 günü saat 10:00 bırakılmasına karar verildi."*şeklinde duruşma tutanağı düzenlenmiştir.

5. Ankara 21. İş Mahkemesi 19/02/2024 tarih ve E.2023/210 sayılı üst yazı ile, adli yargıve idari yargı dosyasını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141.maddesininüçüncü fıkrası şöyledir:

"*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*"

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

9. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Hükmün kapsamı*" başlıklı 297. maddesi şöyledir:

"(1) Hüküm "Türk Milleti Adına" verilir ve bu ibareden sonra aşağıdaki hususları kapsar:

a) Hükmü veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin ad ve soyadları ile sicil numaraları, mahkeme çeşitli sıfatlarla görev yapıyorsa hükmün hangi sıfatla verildiğini.

b) Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerini.

c) Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri.

ç) Hüküm sonucu, yargılama giderleri ile taraflardan alınan avansın harcanmayan kısmının iadesi, varsa kanun yolları ve süresini.

d) Hükmün verildiği tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin imzalarını.

e) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihi.

(2) Hükmün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı24.maddesinin (e) bendişöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

11. Danıştay 8. Dairesinin 19/10/2021 tarihli ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p.75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütünolduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçeninhem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı 'sonuç'tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

12. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarihli ve E.2021/14691, K.2021/12738sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 06/05/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Yukarıda mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varması halinde, gerekçeli bir karar ile başvurusunu yapması ve kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesigerektiği açıkça düzenlenmiştir.

18. Dava dosyalarının incelenmesinden, idari yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, adli yargı yerine taşınan davada İş Mahkemesince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğuna yönelik gerekçeli bir karar verilmediği, dördüncü celsede tutulan duruşma tutanağı ile dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür.

19. Bu durumda, İş Mahkemesince yapılan başvurunun yukarıda açıklanan kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun hükümlerine, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararıngerekçeli olması"* koşulunu taşımayan Ankara 21. İş Mahkemesinin 15/02/2024 tarih ve E.2023/210 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan Ankara 21. İş Mahkemesinin 15/02/2024 tarih ve E.2023/210 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

06/05/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN